

Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee aramus teemal „Ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega muudetakse otsust nr 1639/2006/EÜ, millega kehtestatakse konkurentsivõime ja uuendustegevuse raamprogramm (2007–2013), ning määrust (EÜ) nr 680/2007, millega kehtestatakse ühenduse rahalise abi andmise üldeeskirjad üleeuroopaliste transpordi- ja energiavõrkude valdkonnas”

KOM(2011) 659 (lõplik) – 2011/0301 (COD)

(2012/C 143/27)

Raportöör: **Armin DUTTINE**

Vastavalt 17. novembril 2011 ja 12. detsembril 2011 otsustasid Euroopa Parlament ja nõukogu kooskõlas Euroopa Liidu toimimise lepingu artikliga 172, artikli 173 lõikega 3 ja artikliga 304 konsulteerida Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteega järgmises küsimuses:

„Ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega muudetakse otsust nr 1639/2006/EÜ, millega kehtestatakse konkurentsivõime ja uuendustegevuse raamprogramm (2007–2013), ning määrust (EÜ) nr 680/2007, millega kehtestatakse ühenduse rahalise abi andmise üldeeskirjad üleeuroopaliste transpordi- ja energiavõrkude valdkonnas”

COM(2011) 659 final – 2011/0301 (COD).

Asjaomase töö ettevalmistamise eest vastutav transpordi, energeetika, infrastruktuuri ja infoühiskonna sektioon võttis arvamuse vastu 3. veebruaril 2012.

Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee võttis täiskogu 478. istungjärgul 22. ja 23. veebruaril 2012 (23. veebruari istungil) vastu järgmise arvamuse. Poolt hääletas 161, vastu hääletas 2, erapooletuks jäi 10.

Käesolev aramus on osa viiest arvamusest koosnevast paketest, mille Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee koostab Euroopa Komisjoni poolt oktoobris 2011 avaldatud **Euroopa Ühendamise Rahastu** ja selle suuniste kohta. Sellesse paketti kuuluvad arvamused **TEN/468 Euroopa Ühendamise Rahastu** kohta (raportöör: Raymond HENCKS), **TEN/469 üleeuroopalise telekommunikatsioonivõrke** hõlmavate suuniste kohta (raportöör: Antonio LONGO), **TEN/470 üleeuroopalise energiataristu** suuniste kohta (raportöör: Egbert BIERMANN), **TEN/471 üleeuroopalise transpordivõrgu** suuniste kohta (raportöör: Stefan BACK) ja **TEN/472 projektivõlakirjade algatuse** kohta (raportöör: Armin DUTTINE).

1. Järeldused ja soovitused

1.1 Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee tervitab üldjoontes Euroopa Komisjoni ettepanekut kehtestada projektivõlakirjade riskijagamise instrument aastateks 2012–2013 kavandatud katseetapiks. Siiski juhib komitee tähelepanu selle instrumendiga seotud riskidele. Enne nimetatud instrumendi laiendamist ELi uuele eelarveperioodile aastatel 2014–2020 tuleks eelnevalt hindamist jätkata ja põhjaliku ühiskondliku arutelu abil süvendada ning see eriti hoolikalt läbi viia. Sealjuures tuleks eeskätt ära kasutada avaliku ja erasektori partnerluse projektide rakendamisel saadud kogemused.

1.2 Kavandatav instrument pakub eelkõige võimalusi oluliste, majanduskasvu, innovatsiooni ja konkurentsivõime tugevdamiseks ja töökohtade loomiseks hädavajalike investeerimisvahendite hankimiseks transpordi, telekommunikatsiooni ja energia valdkonna taristuprojektidele. Kavandatud projektide elluviimisega muutub Euroopa integratsioonist tulenev kasu kodanike jaoks konkreetselt kogetavaks ja sellega tugevdatakse Euroopa ideed.

1.3 Kuid komitee näeb ka riske. Riskid tulenevad eelkõige käivitatud investeerimisprojektidega seotud võimalike kahjude kandmisest. Komisjoni õigusakti ettepanekus on riskid ELi eelarvele selgelt piiratud, ent eeldatakse, et kuna igaks projektiks sõlmitakse Euroopa Investeerimispannga (EIP) ja investorite vahel leping ning EIP hajutab riskid kõikide projektide vahel, siis EIP jaoks rohkem riske ei teki. Selleks et igal juhul vältida võimaliku riski tekkimisel negatiivseid tagajärgi EIP krediitdireitingule ja mainele ning samuti EIP poolt tavapärasel viisil toetatavate projektide käivitamisele ja elluviimisele, on komitee arvates vajalik, et EIP kohaldaks ka projektivõlakirjade puhul oma konservatiivseid projektiriskide hindamise kriteeriume. Eeskätt peavad EIP võetavad riskid olema läbipaistvalt määratletud (!) ning vajaduse korral tuleb neid piirata. Seda meedet tuleb kaaluda eriti seoses instrumendi laiendamisega ELi uuele eelarveperioodile aastatel 2014–2020 pärast katseetapil saadud kogemuste hindamist.

(¹) Vt Euroopa Komisjon, mõjuhindamise komitee, majandus- ja rahandusküsimuste peadirektoraat - „Impact Assessment on a proposal for a regulation on the Europe 2020 Project Bond Initiative”, punkt C 2 (15. septembri 2011 kavand) (Ref. Ares(2011)1012531 - 23.09.2011). Siin kutsutakse üles EIP riskide läbipaistvamale määratlemisele.

1.4 Komitee märgib, et Euroopa Komisjoni ettepanekus käsitletakse liiga vähe taristuprojektidesse tehtavate erainvesteeringute tagasimaksete küsimust. Eriti transpordi valdkonnas oleks vaja laiapõhjalise ühiskondliku arutelu käigus analüüsida kasutajatepoolselt finantseerimise kasutuselevõtu võimalikke tagajärgi. Samuti juhib komitee tähelepanu sellele, et kavandatud instrument ei tohi töötada vastu jätkusuutlike majanduslike, keskkonnanalaste ja sotsiaalsete eesmärkide saavutamiseks tehtavatele poliitilistele otsusele ega ühiskondlikele kokkulepetele. Avaliku ja erasektori partnerluse projektide käivitamiseks ei tohi luua valesid stiimuleid. Seepärast kordab komitee oma seisukohta, et avaliku ja erasektori partnerluse projektide võlakriteeriumid peavad vastama tavapärase riigihanke projektide kriteeriumidele.

1.5 Komitee on arvamusel, et kavandatud projektivõlakirjade riskijagamise instrumendiga võib hankida vaid osa tungivalt vajalike taristuprojektide jaoks tarvilikest investeerimisvahenditest. Seega rõhutab komitee vajadust hankida avaliku sektori eelarvetele täiendavaid tuluallikaid avaliku sektori investeerimise tarbeks. Siinkohal juhib komitee tähelepanu eelkõige ettepanekutele finantstehingute maksu kehtestamiseks.

2. Sissejuhatus

2.1 19. oktoobril 2011 esitas Euroopa Komisjon mitu seadusandlikku ja muud kui seadusandliku akti ettepanekut üleeuroopaliste võrkude ja taristute arendamise kohta transpordi, energia ja telekommunikatsiooni valdkonnas ühise nimega Euroopa Ühendamise Rahastu all, mille põhitähelepanu on suunatud uuele eelarveperioodile aastatel 2014–2020. Ettepanekud on suunatud eeskätt abikõlblikkust käsitlevatele suunistele, toetatavatele projektidele, vajalike investeerimisvahendite suurusele ja uutele finantsinstrumentidele nimetatud valdkonnades. Käesolevas arvamuses käsitletakse finantseerimise aspekte. Ülejäänud aspekte käsitletakse komitee teistes arvamustes ⁽²⁾.

2.2 Käsitlevat õigusakti ettepanek hõlmab järgmisi elemente: konkurentsivõime ja uuendustegevuse raamprogrammi kasutusala laiendamine ELi praeguse eelarveperioodi (2007–2013) investeeringutele lairibataristusse ning projektivõlakirjade riskijagamise instrumendi käivitamine info- ja kommunikatsioonitehnoloogia (IKT) ning lairibaühenduse, samuti üleeuroopaliste transpordi (TEN-T)- ja energiavõrkude (TEN-E) valdkonnas.

2.3 Finants- ja majanduskriisi põhjustatud raskusi silmas pidades käivitatakse kavandatud instrument pikaajaliste investeeringute rahastamiseks erakapitali abiga. Selle eesmärk on

⁽²⁾ EMSK arvamus Euroopa Ühendamise Rahastu kohta, EMSK arvamus üleeuroopalise telekommunikatsioonivõrke hõlmavate suuniste kohta, EMSK arvamus üleeuroopalise transpordivõrgu suuniste kohta (vt käesoleva Euroopa Liidu Teataja lk 130).

hankida pikaajalistele taristuprojektidele kapitaliturgudel täiendavaid vahendeid. Kavandatud instrument on projektivõlakirjade riskijagamise instrument. Koos panusega ELi eelarvest Euroopa Investeerimispannangale (EIP) peaks see võimaldama pangal vähendada võlakirjade omanike krediidiriske allutatud laenukapitali või allutatud tagatiste abil.

2.4 Seadusandlik meede on seotud katsetapiga aastatel 2012–2013. Selles ajavahemikus tuleb katsetada riskijagamise vahendi tõhusust erainvesteeringute hankimisel.

2.5 Riskid jagatakse Euroopa Liidu ja Euroopa Investeerimispannanga vahel. Sealjuures on ELi eelarvevahenditest tehtava rahalise panuse ülemmäär 230 miljonit eurot. Aastateks 2012–2013 eraldatakse TEN-T projektidele kuni 200 miljonit eurot ja TEN-E projektidele kuni 10 miljonit eurot ning 2013. aastaks kuni 20 miljonit eurot IKT ja lairibataristu projektidele.

2.6 Eeldatakse, et ELi eelarvest saadava toetuse abil saab EIP katta kõikide rakendatavate projektide esimese järjekoha kahju. EIP kantava riski täpne maksimumsuurus määratakse lepinguliselt iga projekti puhul eraldi. Teoreetiliselt on EIP maksimaalne risk sõlmitud lepingute summa miinus panus ELi eelarvest. Siiski ei kehtestata komisjoni seadusandlikus ettepanekus EIP riskide nominaalset ülemmäära kõikide projektide lõikes, nagu seda tehakse ELi eelarve puhul. Ettepanekus sätestatakse, et „EIP katab kõikide tehingutega kaasnevad jääkriskid“. Jääkriski määratleb EIP oma riskianalüüsi raames.

2.7 Kõnealuse instrumendiga tahab komisjon hankida täiendavaid, eelkõige erainvestorite vahendeid ning soovib saavutada tõhustava mõju. Eeskätt soovitakse investoritena kaasata kindlustusettevõtjaid, pensionifonde ja riiklikke investeerimisfonde, kes otsivad kindlaid, pikaajalisi investeerimisvõimalusi.

2.8 Katsetapil toimub rahastamine ELi eelarvevahenditest vaid ümberpaigutamiste teel, eeskätt üleeuroopalise transpordivõrgu projektide laenuagamisvahendi (LGTT) veel kasutamata vahenditest.

2.9 Kui praegune laenuagamisvahend LGTT hõlmab kommerts-laenuandjate (pankade) riskide hajutamist EIP kaudu, siis kõnealuses seadusandlikus ettepanekus kaasatakse EIP projektivõlakirjade investorite riskide katmise. Mõlemad hõlmavad taristuprojekte elluviivate eriotstarbeliste ettevõtete võlgade katmist. Praktikas tulevad siinkohal kõne alla eelkõige projektide rahastamisena tehtud investeeringud, muu hulgas

avaliku ja erasektori partnerlused. Tavaliselt võtavad sellisel juhul projektisponsorid, nagu ehitusettevõtted, taristufondid, käituseettevõtted ja mõnel juhul riigiettevõtted, enda kanda vastutuse mitte ainult ehitamise, vaid ka käitamise, kavandamise ja ennekõike investeerimisprojektide rahastamise eest.

2.10 Katsetapis toetatavad projektid tuleb veel välja valida. Kavas on toetada 3–11 projekti TEN-T valdkonnast, 1 projekti TEN-E valdkonnast ja 1–2 projekti IKT/lairibaiühenduse valdkonnast. Katsetapi kogemuste põhjal tehakse järeldused ELi uueks eelarveperioodiks aastatel 2014–2020.

2.11 Tagasimakse aspekte käsitleb komisjon seadusandlikus ettepanekus ja sellega kaasnevates dokumentides vaid möödaminnes. Ent ühest EIP dokumendist laenu tagamist LGTT rakendamisel saadud kogemuste kohta nähtub selgelt, et see riskijagamise vahend on eriti sobiv kasutajate finantseeritavate projektide jaoks⁽³⁾. Sama on oodata ka nende projektide puhul, millele on suunatud kõnealune seadusandlik ettepanek.

3. Üldised märkused

3.1 Komitee tervitab üldjoontes Euroopa Komisjoni ettepanekut kehtestada projektivõlakirjade riskijagamise instrument aastateks 2012–2013 kavandatud katsetapiks. Komitee juhib tähelepanu alljärgnevalt käsitletavatele võimalustele, aga ka riskidele, samuti kirjeldatud soovitudele ja tingimustele, eriti seoses instrumendi kasutamise jätkamisega pärast katsetappi.

3.2 Võimalusi pakub eeskätt täiendavate investeerimisvahendite hankimise valdkond, mis suurendaks ELi eelarvevahendite mõju. See võib anda olulise panuse kasvu ja innovatsiooni loomisse, Euroopa majanduse konkurentsivõime paranemisse, strateegia „Euroopa 2020” eesmärkide saavutamisse ning töökohtade säilimisse ja loomisse. Kavandatud projektide elluviimisega muutub Euroopa integratsioonist tulenev kasu kodanike jaoks konkreetselt kogetavaks ja sellega tugevdatakse Euroopa ideed.

3.3 Kuid komitee näeb ka riske. Siinkohal juhib komitee tähelepanu otsesele seosele tõhustava mõju suuruse ja avaliku sektori õlule langeva riski vahel. Riskid tulenevad eelkõige rahastatavate investeerimisprojektidega seotud võimalikust kahjude kandmisest. Komisjoni õigusakti ettepanekus on riskid ELi

eelarvele selgelt piiratud, ent eeldatakse, et kuna igaks projektiks sõlmitakse EIP ja investorite vahel leping ning EIP hajutab riski kõikide projektide vahel, siis EIP kantavad riskid rohkem ei suurene. Selleks et igal juhul vältida võimaliku riski tekkimisel negatiivseid tagajärgi EIP krediitdireitingule ja mainel ning samuti EIP poolt tavapärasel viisil toetatavate projektide käivitamisele ja elluviimisele, oleks soovitatav, et EIP seaks riskijagamise instrumendi kohaldamisele enda võetavate riskide läbipaistva määratluse alusel mõistlikud piirid sõltuvalt võetavate riskide suuruselt. Eeskätt peavad EIP võetavad riskid olema läbipaistvalt määratletud⁽⁴⁾ ning vajadusel tuleb neid piirata. Seda meedet tuleb kaaluda eriti seoses instrumendi laiendamisega ELi uuele eelarveperioodile aastateks 2014–2020 pärast katsetapil saadud kogemuste hindamist.

3.4 Euroopa Komisjoni ettepaneku hindamine sõltub avaliku sektori vastavatest poliitilistest eesmärkidest kodanike huvide esindamisel ja projektivõlakirju ostvate investorite finantshuvide. Need võivad nii kattuda kui olla vastandlikud. Komitee soovib jätkata ja süvendada ühiskondlikku debatti võimaluste ja riskide üle enne uue instrumendi käivitamist eriti 2014.–2020. aasta eelarveperioodiks. Sealjuures tuleks eeskätt rakendada projektide rahastamisel ning avaliku ja erasektori partnerluse projektidest saadud kogemusi.

3.5 Komitee juhib tähelepanu sellele, et projektide rahastamise rakendamine loob vajaduse maksta projektilaenu tagasi projekti tuludest. See muudab oluliseks kasutajatepoolse finantseerimise küsimuse. Kui energia- ja telekommunikatsiooni valdkonda iseloomustab selline finantseerimine liberaliseerimiste ja erastamiste tulemusena juba praegu, siis transpordi valdkonnas, eeskätt motoriseeritud eratranspordi valdkonnas, on see seni kasutusel vaid üksikutes ELi liikmesriikides, peamiselt kiirteede puhul. Seda võimalikku tagajärge tuleks laiapõhjalise ühiskondliku debati raames arutada enne kavandatavate transpordiprojektide elluviimist.

3.6 Lisaks kutsub komitee üles kaaluma projektivõlakirjade nominaalväärtuse kujundamist nii, et nendes saaksid osaleda ka väikesäästjad ning et kõnealune instrument ei oleks kättesaadav ainult institutsionaalsetele investoritele.

3.7 Kavandatava riskijagamise instrumendi kasutuselevõtu eesmärk ei tohi olla mitte ainult võimalikult suure võimendava mõju saavutamise täiendavate investeerimisvahendite hankimiseks eraallikatest, vaid tagada tuleb ka see, et kavandatav instrument ei töötaks vastu jätkusuutlike majanduslike, keskkonnanalaste ja sotsiaalsete eesmärkide saavutamiseks tehtavatele

⁽³⁾ Vt Euroopa Investeerimispank „Loan Guarantee Instrument for TEN-T Projects – Mid-term Review (2011)”, Luksemburg, 14. juuli 2011, lk 4.

⁽⁴⁾ Vt Euroopa Komisjon, mõjuhindamise komitee, majandus- ja rahandusküsimuste peadirektoraat, punkt C 2, viide eespool (joonealuse märkuse 1 andmed).

poliitilistele otsustele ja ühiskondlikele kokkulepetele⁽⁵⁾. Projektivõlakirjadega käivitavad investimisprojektid ei tohi näiteks põhineda sotsiaalsete, keskkonnavalaste või kvaliteedistandardite rikkumisel. Nende projektide rakendamisel tuleb arvesse võtta ehitus- ja hoolduskvaliteeti, keskkonناسäästlikkust, kollektiivlepingutest ja töökoha põhimõttest kinnipidamist, samuti väikeste ja keskmise suurusega ettevõtete toetamist, innovatsiooni edendamist, olelusringi kuluanalüüsi, tootmisprotsessi sotsiaalseid ja keskkonnavalaseid tingimusi⁽⁶⁾, aga ka juurdepääsuvõimaluste tagamist puuetega inimestele, kui need tegurid on objektiivselt tõestatavad ega hõlma diskrimineerivaid kriteeriume. Vältida tuleb kasutajate liigset maksukoormust. See kehtib eeskätt nende kohta, kes peavad transporditaristut sageli või iga päev kasutama, eriti kui ei ole alternatiivseid taristuid.

3.8 Nendest nõuetest lähtuvalt nõuab komitee, et õigeaegselt enne poliitilise otsuse tegemist projektivõlakirjade riskijagamise instrumendi kasutuselevõtu kohta uuel eelarveperioodil aastatel 2014–2020 jätkataks ja süvendataks projektivõlakirjade algatuse katseetapi hindamist laiapõhjalisel ühiskondlikul alusel. Sealjuures tuleks kasutada ka laenu tagamisvahendi LGTT rakendamisel saadud kogemusi. Õigeaegsete järelduste tegemiseks peab olema tagatud toetatavate projektide, vahendite eraldamise ja sellest tulenevate investimisvoogude läbipaistvus, mis eeldab edusammude pidevat kontrollimist ja vahetut järelevalvet. Hindamises peaksid osalema Euroopa, riikliku, piirkondliku ja kohaliku tasandi poliitilised otsustajad, sotsiaalpartnerid ning kodanikuühiskonna organisatsioonid, samuti teadus-, keskkonna- ja tarbijakaitsevaldkonna organisatsioonid, sotsiaalühendused, aga ka Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee ning Regioonide Komitee. Euroopa seadusandja peab otsuse tegema enne uut eelarveperioodi. Euroopa Komisjoni dokumentides osutatav hindamine aastatel 2016–2017 toimuks komitee arvates liiga hilja.

3.9 Projektide rahastamise ning avaliku ja erasektori partnerluse projektidega, mille võlgade tagasimaksed tagab avalik sektor, kaasnevad avaliku sektori jaoks investimisprojektide refinantseerimisel samasugused rahalised kohustused nagu tavapäraselt rahastatavate riigihangete projektide puhul. Selleks et tagada eelarve piisav läbipaistvus, vältida täiendavaid eelarveriske ning valesid stiimuleid avaliku ja erasektori partnerluse projek-

tide käivitamisel ning kindlustada pädevate asutuste jaoks vaba valik avaliku ja erasektori partnerluse projektide ning tavapäraselt rahastatavate projektide vahel, kordab komitee oma nõudmist, et avaliku ja erasektori partnerluse projektide võlakriteeriumid peavad vastama tavapärase riigihankeprojektide kriteeriumidele⁽⁷⁾.

3.10 Erinevalt teatud transpordiprojektidest rahastatakse ELis paljusid energia ja telekommunikatsiooni valdkonna taristuprojekte üldiselt erasektori vahenditest ja refinantseeritakse kasutustasude kaudu, mis on reguleeritud. See hõlmab kogu võrgutaristut. Komitee tõstatab siinkohal küsimuse, milliseid täiendavaid projekte, mida ilmselt ei ole võimalik täies mahus refinantseerida reguleeritavate kasutustasude kaudu, soovib Euroopa seadusandja kavandatava finantseerimisinstrumenti raames käivitada. Komitee arvates on iga energia ja telekommunikatsiooni valdkonnas kavandatava projekti kohta vaja üksikasjalikku põhjendust, miks on see projekt vaatamata puuduvatele refinantseerimise võimalustele ELi arengu seisukohast abikõlblik. Selliste projektide kontrollimine Euroopa seadusandja poolt on vältimatu.

4. Konkreetsete märkused

4.1 Kavandatav riskijagamise instrument on võimalik lahendus Euroopa Komisjoni kirjeldatud probleemidele – ebapiisav avaliku sektori investimisvahendid ja investeerimata kapital, eriti institutsionaalsete investorite kapital. Kuid tekivad ka mitmed tehnilised küsimused, millele kõrvuti peatükis 3 nimetatud poliitiliste nõudmistega tuleb vastus leida. Komitee kutsub üles neid küsimusi täpsustama enne kavandatava riskijagamise instrumendi käivitamist, hiljemalt instrumendi kavandatud kasutuselevõtmise ajaks ELi uuel eelarveperioodil (aastatel 2014–2020).

4.2 Üldiselt on komitee seisukohal, et EIP ja ELi eelarve ei peaks mitte ainult riske katma, vaid ka kasumist õiglaselt osa saama (õiglane riski jagamine). See tuleks tagada EIP riski- ja hinnapoliitika süstemaatilise rakendamisega, samuti teiste siin pakutud EIP riskide piiramise meetmetega.

⁽⁵⁾ Nii on CER konsultatsioonide käigus suhtunud skeptiliselt kavandatava riskijagamise instrumendi kasutamisse raudteetranspordi valdkonnas. Vt „Stakeholder Consultation on Europe 2020 Projekt Bond Initiative, Response of the European Railway and Infrastructure Companies (CER)”, 6. mai 2011, mis on kättesaadav aadressil http://ec.europa.eu/economy_finance/consultation/written_responses_en.htm.

⁽⁶⁾ Vt EMSK arvamus teemal „Euroopa riigihangete turg”, ELT C 318, 29.10.2011, lk 113.

⁽⁷⁾ EMSK arvamus teemal „Era- ja avaliku sektori investeeringud”, ELT C 51, 17.2.2011, lk 59. Vt ka „House of Commons, Treasury Committee, Private Finance Initiative, Seventeenth Report of Session 2010–2012”, London, 18. juuli 2011. Aruandes juhatakse tähelepanu sellele, et erarahastamisalgatuse / avaliku ja erasektori partnerluse projektide mittelisamine riigivõla hulka tekitab valesid stiimuleid, mis seavad ohtu eesmärgi: saada parim, mis vastava raha eest võimalik. Ühendkuningriigi alamkoja eelarvekomisjoni esimees Andrew Tyrie (Konservatiivide Partei) pooldab selgelt seesuguste projektide lisamist võlaeeskirjadesse (vt <http://www.parliament.uk/business/committees/committees-a-z/commons-select/treasury-committee/news/pfi-report/>).

4.3 Samuti ei ole täiesti selge osapoolte roll. Eelkõige on ebaselge, kes võtab üle võlakirja kindlustaja (üheliigiline kindlustusandja) kui ainsa kontrolliva kreditori rolli ja mil viisil peaks see toimuma. Eriti ebaselge on sellega seoses, milline roll on siin EIP-l. Otsus selle kohta tuleks teha tulevastes kokkulepetes investoritega ning Euroopa Komisjoni ja EIP vahelises lepingus. Komitee kutsub Euroopa seadusandjat üles täpsustama riskikorra tehnilisi üksikasju ja EIP ülesannete ulatust kontrolliva kreditorina eelseisva seadusandliku menetluse käigus, aga hiljemalt enne instrumendi kavandatavat laiendamist ELi uuele eelarveperioodile aastatel 2014–2020, et pakkuda kindlust investoritele ja avalikule sektorile. Kavandatav riskijagamise instrument ei tohi mitte mingil juhul viia EIP krediidireitingu ega maine ohtu sattumiseni.

4.4 Samuti tuleks vastavalt peatükis 3 nimetatud kriteeriumidele süstemaatiliselt hinnata LGTT projektide rakendamisel saadud kogemusi, et teha järeldusi projektivõlakirjade riskijagamise instrumendi asjakohaseks kujundamiseks ning et aidata vältida negatiivseid mõjusid⁽⁸⁾. Sellega seoses on siiski vaja selgeks teha erinevuste põhjused eri osapoolte läbiviidud hinnangutes avaliku ja erasektori partnerluse projektide kohta.

4.5 Võttes arvesse projektide rahastamise ning avaliku ja erasektori partnerluse käigus seoses lepinguläbirääkimiste kestuse, lepingutingimuste ja osapooltevaheliste suhete keerukuse ning nõudluse mõju ebakindlusega saadud positiivseid, aga ka arvukaid negatiivseid kogemusi ja kaasnevaid riske, küsib komitee, kas parim lahendus ei oleks eraldada avaliku sektori eelarvetele vahendid, mida nad vajavad investeerimisprojekte rahastamiseks tavapärase riigihanke raames⁽⁹⁾. Komitee tervitab selles kontekstis Euroopa Komisjoni ettepanekuid finantstehingumaksu kehtestamise kohta ning kinnitab taas oma toetust seesuguse tuluallika kehtestamisele avaliku sektori eelarvete jaoks⁽¹⁰⁾.

4.6 Komitee juhib seoses sellega tähelepanu ka asjaolule, et Euroopa Komisjoni määratletud Euroopa Ühendamise Rahastu investeeringute vajadust ei ole võimalik rahuldada vaid projektivõlakirjade väljaandmise teel. Seetõttu kutsub komitee üles kaasama avaliku sektori investeeringute jaoks täiendavaid tuluallikaid.

Brüssel, 23. veebruar 2012

Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee
president
Staffan NILSSON

⁽⁸⁾ Vt ka Euroopa Investeerimispank, viide eespool (joonealuse märkuse 3 andmed); kuigi selles dokumendis ei käsitletakse mitmeid peatükis 3 nimetatud kriteeriume.

⁽⁹⁾ Samasugune parima ja paremuselt teise lahenduse lähenemisviis ilmneb ka Euroopa Raudteede Ühenduse (CER, Community of European Railway and Infrastructure Companies) seisukohas, mis kujunes käesolevas arvamuses käsitletava seadusandliku ettepaneku osas toimunud konsultatsioonide raames. Vt CER, viide eespool (joonealuse märkuse 5 andmed).

⁽¹⁰⁾ Vt EMSK arvamus teemal „Finantstehingute maks“, ELT C 44, 12.2.2011, lk 81 ja arvamus teemal „De Larosièrè'i aruanne“, ELT C 318, 23.12.2009, lk 57.